

CENY OGŁOSZEN.

Przedruk tekstu t. 1. i 2. strona 40 gr. za w. 10-15 i tam 50 i tam w tekście 40 gr. druków 40 gr. wycisk 10 gr. strona 10 tamów drobne 10 gr. za wyraz. dla poszukujących pracy 10 gr. najmniejsze ogłoszenie 1,25 gr. dla drobnych i t. d. Ogłoszenia reklamowe o 50 proc. drożej; ogłoszenia agrarne i urojekcyjne o 100 proc. drożej. Ogłoszenia adwersarialne 25 zł. — Ceny ogłoszeń niedzielnych są o 25 procent droższe. Za termin druku treść ogłoszeń administracja nie odpowiada. P. K. O. Nr. 2000.

(dawnej) Karola) Nr. 1
 redaktor i jego zastępca przyjmują
 od poniedziałku do piątku w godzinach
 10-12 i 1-3 po południu.
 WARSZAWA
 Prenumerata w złotej i w rublowej
 (z przeliczeniem kursu) 1200 zł. w
 złotej i 12000 zł. w rublowej. Półroczna
 600 zł. i 6000 zł. kwartalna 300 zł. i
 3000 zł. miesięczna 100 zł. i 1000 zł.
 (przy zapłacie góry)
 Prenumerata zagranicą i w zł. 20 gr.
 Artykuły nadawane bez oznaczenia ho-
 norarium uważane są za bezpłatne.
 Reklamowe zamówienia należy składać i od-
 rzucających redakcja nie odpowiada.

DZIEŃ ŻALU ZA TYMI, KTÓRZY ODESZLI...

Poezja, podania ludowe i wierzenia religijne zarzucają na wizerunek śmierci przepiękną girlandę kwiatów która osłania jej groźne dla każdego żyjącego stworzenia oblicze.
 Mitologia starożytna oświeślała łagodnym pobrzaskiem przejście śmiertelnika w państwo cieni użyczając mu dobroczynnego napoju z źródła leńskiego, darzącego go zapomnieniem cierpień żywota.

Podobnie mitologia ludów północnych przedstawiała boginię śmierci jako dobrą, miłosierną przewodniczkę, która znużonego wędrowką pielgrzyma, prowadzi do cichej, zaziemskiej ojczyzny. Słowiańska Marzanna oplatała kwieciami ducha zmarłego i wodła go na zielone pola wieczności.

Ale najpiękniejszym symbolem, który pozbawia widmo śmierci jego nastraszliwej grozy, jest ustanowione przez Kościół Święto Umarłych — Wszystkich Świętych i Dzień Zaduszny. W tych dniach przedziwna człowiekowi twoga przed śmiercią, jego żal za tymi, którzy odeszli rozciągają się w mgłę urojen. Na ich miejsce przychodzi tak wyraźnie, jak nigdy zrozumienie, że próg śmierci nie prowadzi w przepaść i nicość, że nie jest zapowiedzią końca.

W tych dniach przed oczyma duszy otwierają się rozległe, miliardami gwiazd zasiane gościńce nieskończoności, które nieustannie bieżą ku nam dusze, tych, którzy odeszli i którymi na odwrót sami po dążamy myślą ukrytą ku tym wszystkim którym ukochaliśmy za życia i ku tronowi Boga.

Choć przyroda w dniu poświęconym temu przedziwnemu „Świętym Obcowaniu” zamiera — choć liście pożółkłe z drzew opadają a natura przygotowuje się do snu zimowego, to jednak zapalamy na grobach światła, symbole wiecznego życia w wierze, że po przejściu granicy śmierci nasi ukochani zmarli przebudzili się do innego życia podobnie jak zmrożone śmiercią zimową krzewy i kwiaty w wiecznej odnowie odróżają się z nową wiosną. Dlatego choć nigdy tak bliska, jak w dniach poświęconych pamięci umarłych, nie jest nam myśl o śmierci, to jednak nie posiada ona w sobie zwykłej boleści. Zjawia się raczej przed nami w tej postaci, w jakiej wi dzieli ją najwięksi myśliciele świata, jako zjawisko przyjazne, wyprowa-

PRZEMÓWIENIE PREMIERA KOZŁOWSKIEGO. Rząd chce iść z narodem.

Tylko wspólny wysiłek może polepszyć sytuację.

WARSZAWA, 1.11. W dniu wczorajszym punktualnie o godz. 5 popołudniu wygłosił przez radio dłuższe przemówienie premier Kozłowski. Przemówienie to nadane zostało z lokalu prezydium B. B. W. R. przy ul. Szopena 1 w obecności sekretarzy rad wojewódzkich B.B., którzy przybyli na zjazd. W przemówieniu premier Kozłowski zapoznał zebranych z wynikami prac rządu za ostatnie trzymiesiące ze szczególnym uwzględnieniem tych spraw, które w okresie tym zostały zrealizowane. Wspominając o Pożyczce Narodowej p. premier stwierdził, że wobec niezwykłego sukcesu jej, zamierzenia rządu, związane z Pożyczką, będą mogły być zrealizowane a będzie to mogło stać się tembardziej, że niedobory budżetowe od trzech lat stały się zmniejszając. W związku z tem p. premier poruszył sprawę zadłużenia drobnych rolników, oraz akcji rządu mającą na celu przyświecić z pomocą drobnemu rolnictwu. Następnie p. premier poruszył sprawę reformy ubezpieczeń społecznych, nadmie-

Radjostacje dla Straży Granicznej do walki z przemytnictwem.

WARSZAWA, 1. 11. Zainstalowano radjostacje nadawczo - odbiorcze w komendzie straży granicznej w Warszawie oraz Bydgoszczy, Gdyni i Katowicach. Prócz tego prowadzona jest budowa radjostacji w Ciechanowie. W najbliższym czasie Komenda Straży Granicznej zakupi jeszcze 5 radjostacji odbiorczych. Radjostacje służyć będą do walki z przemytnictwem.

Zabytek sztuki polskiej z XVII wieku.

Podczas porządkowania przeprowadzonego przez ks. prałata Popławskiego w kościele pod wezwaniem Narodzenia N. M. Panny na Lesznie w Warszawie, odnaleziono wielkiej wartości pamiątkę historyczną pochodzącą z 17 wieku. Jest to mianowicie relikwiarz w formie sarkofagu wykuty w srebrze, na którego złotej pokrywie figuruje złota korona i dwa srebrne pióra. Relikwiarz ma 22 cm. długości 11 cm. szerokości i 17 wysokości. Ze znalezionej w nim dokumentu dowiadujemy się, iż relikwiarz ten ofiarowali krakowscy kanonicy regu larni królowi Janowi III. Sobieskiemu, na ten cel król przekazała relikwiarz kapelanowi swemu ks. Janowi Liche, który w roku 1729 dał go Karmelitom na Lesznie w Warszawie. Relikwiarz jest wspaniałym zabytkiem polskiej sztuki zdobniczej z 17 wieku.

JUZ WKRÓTCE: CZARNA GODZINA.

Krwawy napad na ambulans pocztowy. Bandyci zastrzelili policjanta i konwojenta.

LUBLIN, 1.11. Wczoraj około godziny 11-ej przedpołudniem na drodze pomiędzy wsiami Bezwola i Drewna w powiecie radymlińskim dokonano krwawego napadu rabunkowego na ambulans pocztowy. Bandyci wyskoczyli z ukrycia i kilku strzałami zabili eskortujących ambulans, starszego posterunkowego Józefa Łaciuka i konwojenta Macieja Ryszkiewicza. Następnie rozbili drzwi ambulansu i zrabowali 4 tysiące zł.

Ws rząsały wypadek przy ul. Siedleckiej. Robotnicy znaleźli śmierć na dnie studni.

Dwie ofiary gazów ziemnych.

Łódź, 1 listopada. Wstrząsający grozą wypadek wydarzył się w dniu wczorajszym, około godziny 5 popołudniu na terenie posesji Józefa Tkaczyka, przy ulicy Siedleckiej 42. Na placu przeznaczonym pod budowę domu mieszkalnego kopano studnię, przy której znaleźli zatrudnienie dwaj robotnicy Bronisław Foszmanowicz, zamieszkały przy ulicy Pryncypalnej 25 oraz Stefan Koziół, zamieszkały przy ulicy Głowackiego 17. Pierwszy opuścił się na głębokość kilku metrów Koziół. Wkrótce po opuszczeniu się w głąb studni stojący nad otworem studni Foszmanowicz usłyszał jęk Koziola. Nie namyślając się ani chwili Foszmanowicz udał się na ratunek kolegi. I on podzielił los kolegi. Obaj robotnicy zatraci zostali wydzielającymi się z ziemi gazami. Tymczasem jęki obu ofiar tragicznego wypadku, zaalarmowały mieszkańców sąsied-

Władze czeskie wydalily króla cyganów M.chała Kwieka.

MORAWSKA OSTRAWA, 1.11. Król cyganów Mihal Kwiek 2-gi został przez urząd krajowy czeski wydalony raz na zawsze wraz z członkami rodziny z granic Czechostowacji jako uciążliwy cudzoziemiec. Rodzina królewiska spowodowała zarządzenie swem rzekomo nieodpowiedniemu zachowaniem się na weselu pewnego starosty cygańskiego w Pisku w Czechach. Rodzina Kwieka została deportowana do granicy polskiej w Zebrydowicach.

Zawieszenie posła Rydera za nadużywanie mandatu poselskiego.

WARSZAWA, 1.11. Wobec otwarcia sesji sejmowej obradowały wczoraj klub parlamentarny, między innymi klub narodowy, CHD, NPR i Klub Ludowy. Ludowcy dokonali wyborów nowego prezjdium.

Wybory spowodują również rozbiście ukraińskiego UNDO.

Prezesem klubu został ponownie poseł Róg. Klub NPR zawiesił swego posła Rydera, który stanął pod ciężkim zarzutem nadużywania mandatu poselskiego dla osiągnięcia korzyści osobistych. Rozmowy kularowe odbywają się pod znakiem przyszłych wyborów. Opieczka pociesza się, że blok BB podzielony zostanie na trzy grupy, z których każda pójdzie do wyborów oddzielnie, mianowicie: lewica rządowa, konserwatyści i Lewjatan. Wybory spowodują również rozbiście ukraińskiego UNDO. Metropolita Szeptycki skłonny jest zezwolić na kandydowanie księży, wobec czego UNDO rozpadnie się na dwa odczyny, klerykalny i nacjonalistyczny.

Dyrektor „Śląskich Kolejek” skazany na 2.939.327 złotych grzywny.

Katowice 1. 11. Sąd grodzki w Katowicach ogłosił wczoraj wyrok w sprawie przeciwko dyrekcji spółki akcyjnej „Śląskie Kolejki” Wilhelmowi Beutlerowi i Wacławowi Sommerowi, oskarżonym o przekroczenie ustawy o państwowym podatku dochodowym przez złożenie fałszywych zeznań o dochodzie wskutek czego skarbu państwa poniósł straty w wysokości ponad 300 tysięcy zł. Urząd skarbu wymierzył grzywnę oskarżonym w wysokości 2.939.327 zł. Naskutek odwołania Beutlera i Sommera sprawa znalazła się na wolankazie sądu grodzkiego. Beutler skazany został na grzywnę w wysokości 2.939.327 zł. oraz na zapłacenie kosztów sądowych w kwocie 293 tysięcy zł. Sommer zaś na zapłacenie kosztów w kwocie 58 tysięcy zł. Zarówno prokurator jak obrona wnieśli apelację.

DZWIĘKOWY ZACHETA
 Kino - Teatr
 Dnia 1 dni-ustanęcych wielki stopniowaty dźwięk
 kowy polski film na 16 powieści A. Mostowicza pt
PROKURATOR ALICJA HORN
 Dramatyczna symfonia 5-act. W rolach głównych:
 JADWIGA SMOSARSKA, BOGUSŁAW SAMBORSKI
 Z. MIRSKA I S. BRODNIEWICZ. Nadróg Tyg. Posa

SZCZĘŚLIWI ZDOBYWCY NAGRÓD
 trzydziestej partii serii za uważne czytanie.
 Patrz str. 2-ga.

SPORT

Mecz hokejowy Polska - Niemcy

Proram ważniejszych imprez zimowych w przyszłym sezonie.

Ustalono program ważniejszych imprez w przyszłym sezonie...

W lutym w dn. od 1 do 3 w Zakopanem odbędzie się wszechsłowiańskie...

W styczniu w dn. od 1 do 6 w Krynicy rozegrany zostanie międzynarodowy...

W kwietniu w dn. 23 do 25 w Zakopanem w dolinie 5-ciu Stawów ostatnia...

Pomieracie Czerwony Krzyż?

ZEGARKI • PIERŚCIONKI • BEZPŁATNIE

Cała Łódź na cmentarzach.

Dzisiejsze uroczystości żałobne.

ŁÓDź, 1 listopada. W dniu dzisiejszym, dniu „Wszystkich Świętych”...

uroczystościach tych na cmentarzu garnizonowym na Dolach...

Cody fakirów i hipnotyzma są obecnie stosowane dla wszystkich...

„SYNOWIE PUSTYNI”

Trumfatoremu filmu jest fenomenalna „vi-comica”...

Echa rozwiązania oddziału straży pożarnej w Pabjanicach.

W związku z wiadomością o rozwiązaniu staromiejskiego oddziału straży...

szej znajomości sprawy, przygodny widocznik...

DO PODOFICERÓW REZERWY.

Zarząd Koła Ogólnego Związku Podoficerów...

ZABAWA POCZTOWCÓW W „HELENOWIE”

Zarząd Koła Miejscowego w Łodzi Związków...

Dr. S. NEUMARK

Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.

MEBLE, sypialnie, brzoza, róża, piramida...

MEBLE gotowe, pojedyncze i komplety od skromnych...

Dr. med. NITECKI

choroby skórne, weneryczne, moczopłciowe.

10 ZŁOTYCH miesięcznie...

na wypłatę konfekcja, obuwie, bielizna, manufaktura...

Dr. HALTRECHT

Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.

PRZYJMĘ Pana lub Panią na mieszkanie...

Wiad.: Abramowskiego 33/35, m. 44.

DR. MED. JAKOBSON

Spec. Chirurg, Kosztowa (Złamana kość i zwichnięcie).

Za tekst ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Dr. J. NADEL

akuszer - ginekolog

Doktor WOLKOWYSKI

przepracował się na ul. Cegielskiej 11, tel. 238-02.

Przyjmuje od 10-12 i od 4-8 w. ul. Andrzejka 4...

Dr. Med. J. BERLIN

akuszer-ginekolog przeprowadził się z ul. Karola 8...

RESTAURACJA „OAZA”

ZGIERZ, 1 Maja 16 (Nowe Miasto)

Doktor REICHER

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych...

Kuchnia domowa. Codziennie świeże ryby.

Telefon Ng. 123. Otwarta do godz. 2-jej w nocy.

Ratujcie Wasze zdrowie!!! Chorzy na raptury (przepukliny)

Dr. med. L. BERMAN specjalista chorób wenerycznych

Dr. med. Henryk Ziomek specjalista chorób wenerycznych

Dr. S. NEUMARK Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.

MEBLE, sypialnie, brzoza, róża, piramida...

H. LEWKOWICZ Akuszerka i choroby kobiece

Lecznica Piotrkowska 294 przy przystanku tramwajowym

Dr. med. NITECKI choroby skórne, weneryczne, moczopłciowe.

10 ZŁOTYCH miesięcznie... na wypłatę konfekcja...

Dr. med. M. GLAZER Choroby skórne i weneryczne

Lecznica „OMEGA” Gabinet dentystyczny

Dr. HALTRECHT Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.

PRZYJMĘ Pana lub Panią na mieszkanie...

Dr. Med. M. KLACZKO Chor. uszu, nosa, gardła i krtań

LEKARZ-DENTYSTA S. WATNICKA

DR. MED. JAKOBSON Spec. Chirurg, Kosztowa

Za tekst ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Dr. S. KANTOR spec. chorób skórnych, wenerycznych

Doktor MIKOŁAJ BORNSTEIN Choroby kobiece

Doktor WOLKOWYSKI przepracował się na ul. Cegielskiej 11

Przyjmuje od 10-12 i od 4-8 w. ul. Andrzejka 4

H. KLACZKOWA położnictwo i choroby kobiece

Dr. Med. Niewiażki ul. Andrzejka 5

Dr. Med. J. BERLIN akuszer-ginekolog

RESTAURACJA „OAZA” ZGIERZ, 1 Maja 16

Doktor H. SZUMACHER CHOROBY SKORNE I WENERYCZNE

Dr. med. MARKOWICZOWA CHOROBY SKORNE I WENERYCZNE

Doktor REICHER Specjalista chorób skórnych i wenerycznych

Kuchnia domowa. Codziennie świeże ryby. Telefon Ng. 123.

Polowanie na bogate wdówki i majątne rozwódki. Polska rajem oszustów matrymonjalnych.

Najpospolitszym przestępstwem, z którym policja walczy dzień w dzień, jest oszustwo matrymonjalne. „Rokwiti“ tej dziedziny życia rozpoczął się od czasu wielkiej wojny światowej...

ale tem niemniej najbardziej ze wszystkich oszustw matrymonjalnych tragiczny. Pomijając już, że niewinna dziewczyna została w tak brutalny sposób porzucona...

Warunki bezpłatnego przyjęcia kandydatów do Obozu P. W. Lotniczego w Łodzi.

Pabjanice, 1-11. Pabjanicki Obwód Miejski LOPP podaje od wiadomości, iż w roku 1935 na lotnisku w Łodzi będą przeprowadzone 3 turnusy w następujących terminach...

Skrzynka do listów.

Wesoła, czy smętna fala? Potrosze o wszystkim.

Szanowny Panie Redaktorze! Bołączki programowe stale się gromadzą i, aż proszą, aby je poruszać. Układ bowiem programu całonocnego nastroża moe tematów.

ARTRETYK

może się stać inwalidą bo dolegliwości artretyczne - reumatyczne powodują bóle, zniekształcają stawy...

Tylko przed bliźniaczym zapobiega się i pozwala na zaprowadzenie koncertów, transmitowanych przez Niemców...

Polskie Radio prosi o krytykę ale jej nie lubi

Warszawa, 1-11 - W Warszawie odbyła się w Polskim Radiu konferencja prasowa podczas której p. Pułaski oraz p. Strzelski prosili o krytykę programu.

cie, że nastąpił znaczny spadek lwowskiej wesołej fali. Reprezentowali oni dotychczas doskonały, swobodny humor.

ZIMOWY ROZKŁAD JAZDY

Table with 2 columns: From (e.g., Warszawa, Kraków) and To (e.g., Kutna, Ostrowa, Łódź). Includes sub-sections for 'ŁÓDŹ FABRYCZNA' and 'ŁÓDŹ KALISKA'.

Leczenie chorób destylowaną wodą Przepiókiwanie organizmu.

Wiedeńskie dzienniki przynoszą nowe szczegóły w metodzie prof. Glessnera, polegającej na leczeniu chorób... destylowaną wodą.

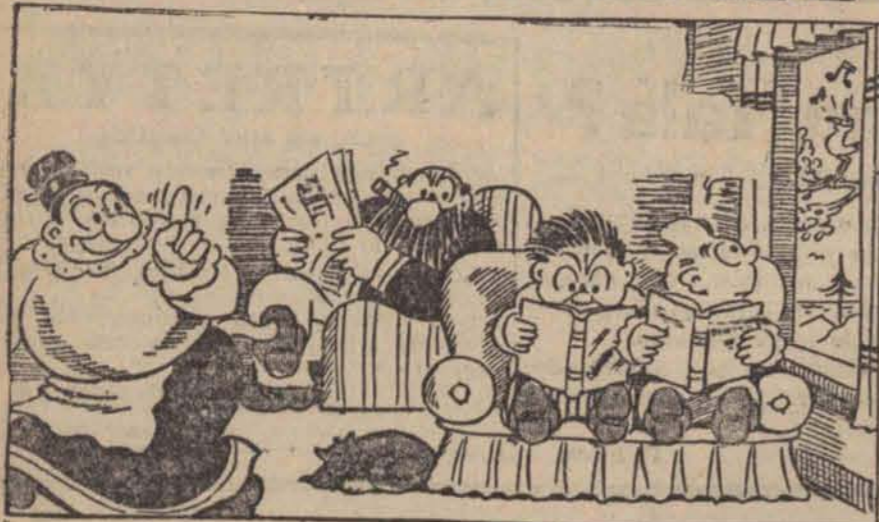
Konsumowane trucizny

Znakomity biolog rosyjski, - Miecznikow, twierdził, iż we wnętrznościach naszych stale tworzą się szkodliwe bakterie...

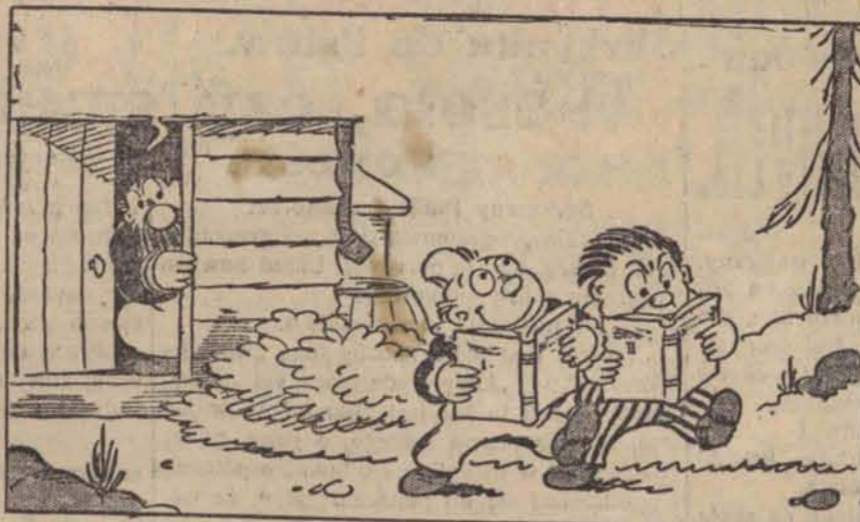
ZATELEFONUJ ZARAZ Nr. 102-28 lub 102-29 a otrzymywać będziesz „Echo” od jutra w domu.

Czy jesteś członkiem L.O.P.P.?

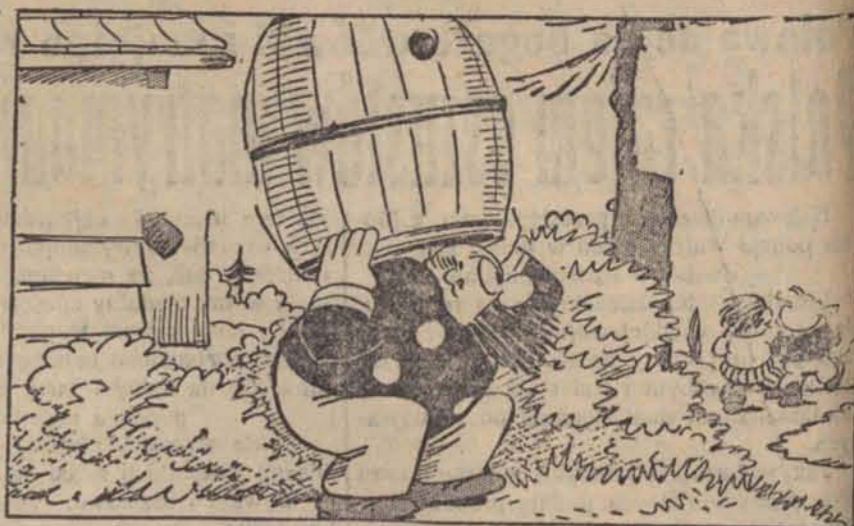
Wicek i Wacek na szerokim świecie.

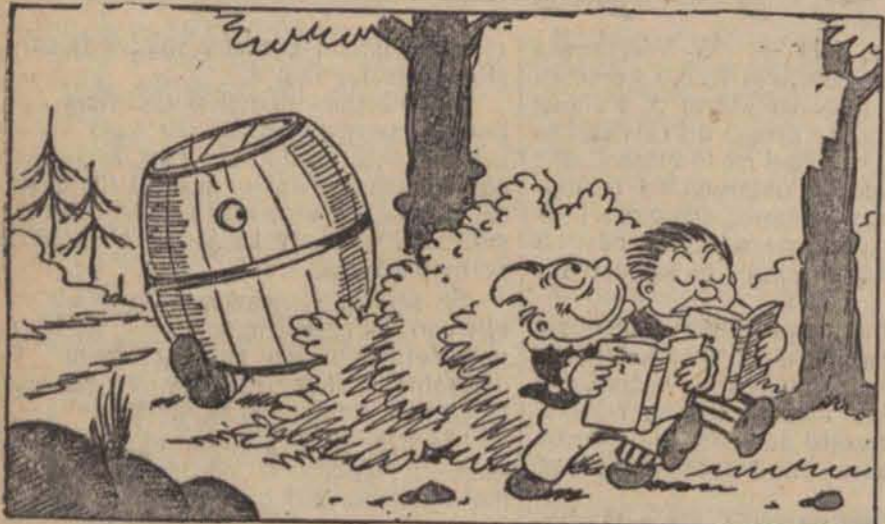
Ciocia Tekla: — Uczycie się moi chłopcy, a ja tymczasem dokończę prasowania.
Wicek: — Kościuszko spadł z konia...
Wacek: — Co za śliczny dzionek...

Wicek: — Kusociński uciekł z Warszawy...
Wacek: (nućąc) — Taki zimny drań...
Wujek Tom: — Dokąd się ci nicponie wybrali, napewno znowu coś knują.

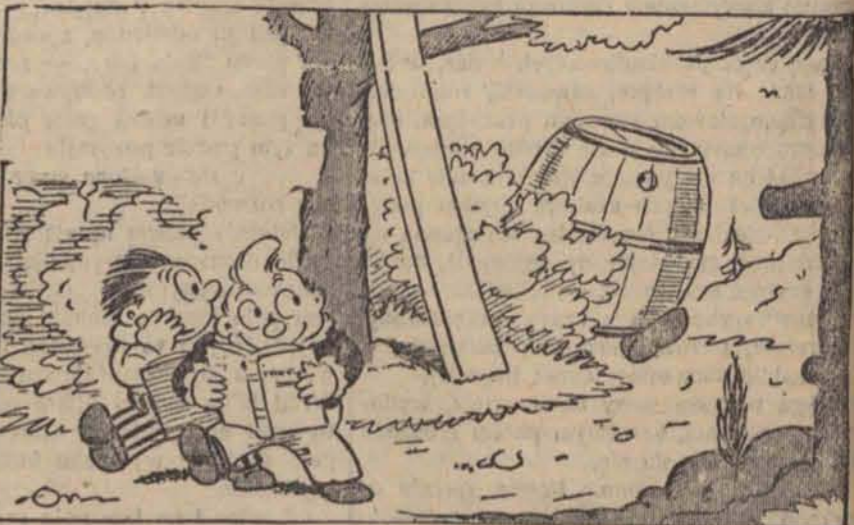
Wicek: — Kto wynalazł książki, z takiego głupca trzeba by pasy drzeć.
Wacek: — Pójdziemy na rybki?
Wujek Tom: — Doskonała myśl, bede ich mógł...

Wacek: — Nie udawaj, że się uczysz, tu i tak ciebie nikt nie zobaczy.
Wicek: — Spać mi się zachciało od tego czytania.

Wacek: — Czy widziałeś tę beczkę przedtem?
Wicek: — Skąd ona mogła się tu wziąć?

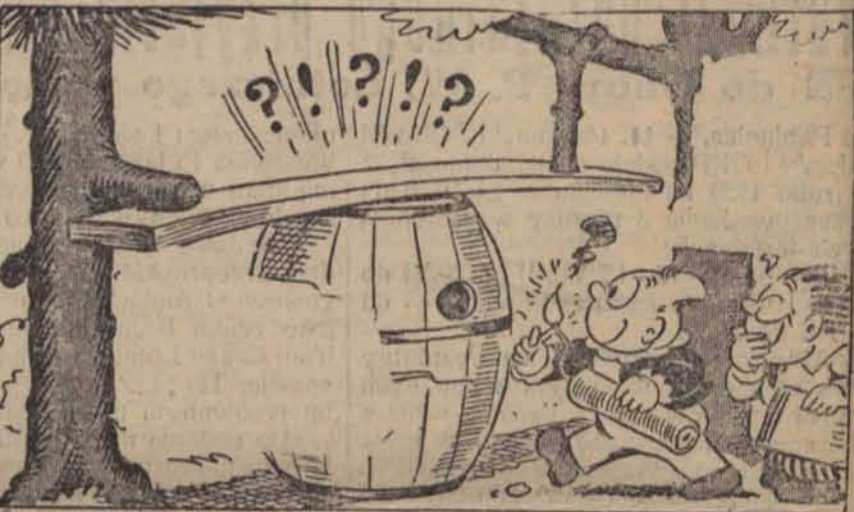
Wacek: — Patrz beczka idzie za nami!
Wicek: — O, to coś nieczystego!

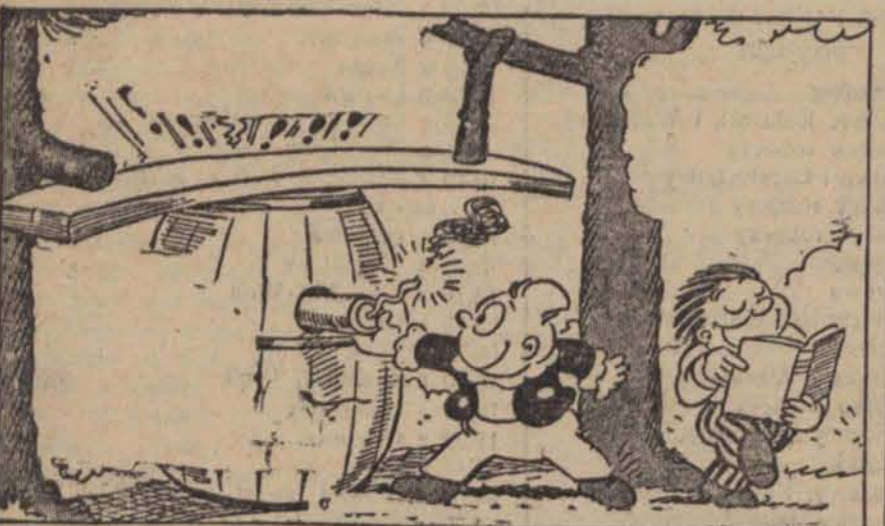
Wacek: — „W Suzie na dworze król Darjusz neztuje, Stu niewolników jemu usługuje...”
Wicek: — Już lece.

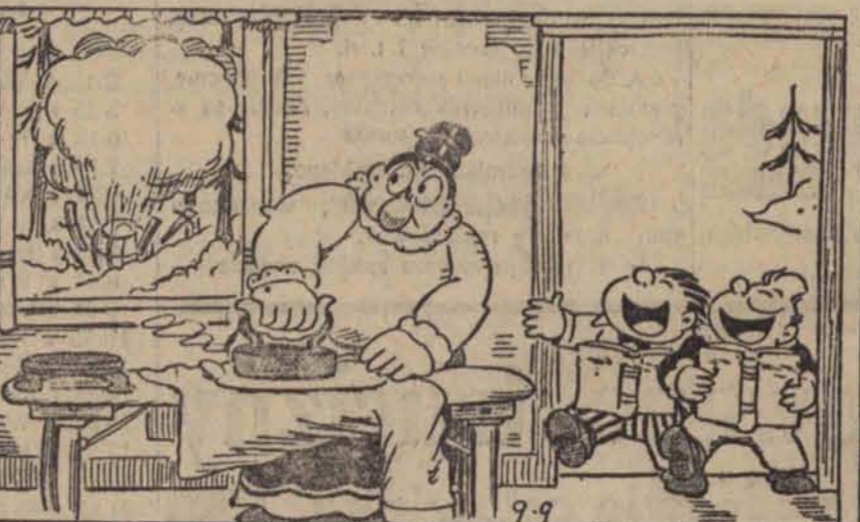
Wacek: — Przytrzymaj beczulkę, ja zaraz wrócę.
Wicek: — Ten kawałek w sam raz się nada.

Wacek: — Patrz, tu jest druga dziura w beczce. Do czego ona służy, jak myślisz?
Wicek: — Spiesz się, bo książka na ciebie czeka.

Wujek Tom: — Hej! Kto tam, uwolnijcie mnie!
Wacek: — Słuchaj Wicku beczka gada...

Wicek: — Ciociu, może nas przesłuchasz? Umieemy naszą lekcję, jak z nut.
Ciocia Tekla: — Co to był za huk?

Wicek: — Kopernik urodził się w roku 1800 i odkrył Amerykę.
Ciocia Tekla: — Słyszysz Tomie jak chłopcy wyuczyli się lekcji?

HENRI FALK.

Lokator.

W sierpniu spotkałem Ludwika Balbuc, jednego z gatunku dawnych kolegów szkolnych, do których mawia się zazwyczaj przy spotkaniu: „Musimy skomunikować się telefontycznie”. — W końcu zapomina się jednak o tem postanowieniu... Ludwik był znowu człowiekiem — uczciwym, uprzejmym, pracowitym, ale ciężko dotkniętym przez kryzys, ponieważ był przedstawicielem handlowym artykułów luksusowych. Żona jego była osoba sympatyczna, ale gadatliwa miała siedmiolatego syna, nieodznaczającego się zbytnią inteligencją, ale miłego, jak jego rodzice.

Balbucowie, u których kiedyś byłem wczoraz na obiedzie, mieszkali wówczas w ładnym, czteropokojowym mieszkaniu. Jednakże z nadejściem złych czasów, trzeba było ograniczyć się więc obecnie szukali dwu pokojów z wygodą mi. Mimo niezliczonej ilości ogłoszeń nie udało się dotąd Ludwikowi znaleźć obiektu pożądanego.

Przy szklance Vittel z sokiem poziomkowym tłumaczył mi: — Wyobraź sobie, mój stary, że do fady zwiedziliśmy z Armandą przynajmniej setkę różnych mieszkań z wygodami Wygody, oczywiście, są. Jest łazienka i ogrzewanie centralne, ale przy bliższym zbadaniu mieszkania leż to wy-

lania się niedogodności. Zdawałoby się, że architektki tylko o to się starają. Co prawda nie napadam na nich, bo to, co potrafią wykonać na ciasnym obszarze, jakim rozporządzają, wkracza już niemal w dziedzinę cudu. Ale w końcu...

Są dwie kategorie mieszkań do wyjęcia: w nowych i starych domach. W tych ostatnich pokoje są przeważnie duże, ozdobione kominkami i lustrami, o solidnych murach i ładnych posadzkach; ale w dziewięciu wypadkach na dziesięć, łazienka — o ile wogóle istnieje — nie jest większa od ciemnej komóreczki, a ubikacje podobne są do studni. W nowych domach zaś łazienki i łazienki są jasne, z dobrą wentylacją, obfitują w przeróżne krany, natomiast pokoje są miniaturowe, ściany i podłogi, jakby z kartonu.

Wobec tego, że oboje z Armandą lubimy higienę i światło, wolimy, naturalnie, nowe domy, ale w żadnym z nich nie znaleźliśmy „wszystkich wygod” w komplecie. Jeżeli przypadało nam do gustu mieszkanie na siódmym piętrze, nie było windy, gdzie był wolny parter, była winda, ale nie było oddzielnego wejścia do kuchni; były mieszkania, w których pokoje nie łączyły się wcale ze sobą gdyż wejście do każdego poszczególnego było tylko z korytarza, wąskiego i długiego, jak pudełko do domina. Gdzie indziej znowu wejście do bawialni było tylko przez sypialnię. W jednym domu pokoje mieszkalne wychodziły na ma-

leńki asfaltowany dziedziniec, podczas gdy okna wszystkich bez wyjątku W. C. otwierały się na wspaniały ogród. W innym mieszkaniu nie było żadnej wmurowanej szafy, w drugim same szafy tylko. Gdzie indziej znowu siedmio-oro drzwi na dwa pokoje, dość, by jak w bajce przereżeniem zapełnić żonę Si nobrodego. W jednym z bardzo eleganckich mieszkań słyszeliśmy przez cieniutki przepierzenie, zastępujące ścianę, każde słowo sąsiadów. W pewnym domu, ogrzewanym elektrycznością, rządca zapewniał nas, że pocić się będziemy z gorąca w najgorsze mrozy, lecz nie chciał nam zagwarantować minimum 16 stopni. W jednej z kamienic była do płata za bieżącą, gorącą wodę, ale świadczona wliczona była w komornie; w drugiej znowu nie było dopłaty za wodę, lecz świadczenia liczyły się oddzielnie.

Jedni z właścicieli wynajmowali mieszkania tylko na podstawie umowy, inni zaś obawiali się kontraktów, jak ognia piekielnego. Na niektórych plakatkach czytaliśmy: „nieporównane widoki na szerokie drogi i parki”. Tylko, że „szerokie drogi” były torem kolejowym, a parki — cementarzemi. Wreszcie w niektórych „standardowych” domach wszystkie mieszkania były tak podobne do siebie, że gdyby nie numer kolejny, musiałyby powstać ciągielki pomyłki dla lokatorów cokolwiek roztargnionych. Zbyteczne będzie nadmienić, że najdrobniejszy szczegół, wyróżniający aparta-

ment, taksował się dodatkową zapłatą. Słowem: w obecnej chwili jestem bez mieszkania, a że wkrótce zosną równie bez pracy, łatwo zrozumiesz, jak pięknie wydaje mi się życie”.

Słuchałem tych żalonych wywodów ze względem współczuciem, ile że sam posiadałem miłe mieszkanie w eleganckiej antresoli, gdzie przyjmowałem moje sztywne przyjaciółki. Jednakże okoliczności, niezależne ode mnie, skłoniły mnie wkrótce po... na drogę oszczędności i cnoty. Skolei zostałem zmuszony do szukania innego, skromniejszego i tańszego mieszkania, a wówczas z dotkliwą wyrazistością przypomniały mi się narzekania Ludwika, bowiem to, co mi się podobało, było dla mnie niedostępne, a to, co było dla mnie dostępne, nie podobało mi się wcale. Otóż pewnego dnia, gdy przystanąłem przed kamienicą, która, jak sądzić można było z pozorów, mieściła „wszelkie wygody” do wynajęcia, zauważyłem Ludwika wychodzącego z tegoż domu, z gołą głową.

Po przywitaniu zapytałem go: — Więc tutaj mieszkasz, mój stary? — No, tak. — A zatem nareszcie znalazłeś mieszkanie? — Cudowne! — Dobrze się wiec składa Wyobraź sobie, że skolei szukam mieszkania. Znasz zapewne dobrze ten dom i wszystkie jego urządzenia?

— Oczywiście. Jakkąlepiał. — Czy znajdzie się tutaj coś dla mnie?

— Mój Boże!... tak. Ale naturalnie nie będzie tak dobrze, jak to, co ja mam. Moje mieszkanie jest naprawdę jedynym!... Zaczekaj, zaraz ci wszystko pokazę...

— Nie chciałbym nadużywać twej dobroci — — — — —

— Niema mowy o żadnej dobroci... Spełniam tylko swój obowiązek... Chodź — polecam ci naróżne mieszkanie na trzecim piętrze, wychodzące, na ulicę. Pozwól tylko, że wezmę klucze... Wejdziesz, proszę...

Wszedł, do loży dozorczy i otworzył drzwi przede mną:

— Zobacz tylko, jak ładnie jest u mnie!

— Jakto? U ciebie?

— No, tak — rzekł z poczciwym uśmiechem jestem dozorcą tego domu. Mieszkam w tem wygodnym parterowym mieszkaniu, zbudowanym specjalnie dla mnie. Armanda ze swem towarzyszykiem usposobieniem, małe nasz załatwiający posługi, są mi bardzo pomocni... Mam zrazem stałe zajęcie i darmowe mieszkanie...

„Darmowe?”

Spojrzał na mnie z triumfem: — Widzisz, mój drogi, w dzisiejszych ciężkich czasach być dozorcą, mój przyjacielu, to cała sztuka lokatora. —

Tłum. L. M.